

SZÉCHENYI TERV

MILINKI ÉVA

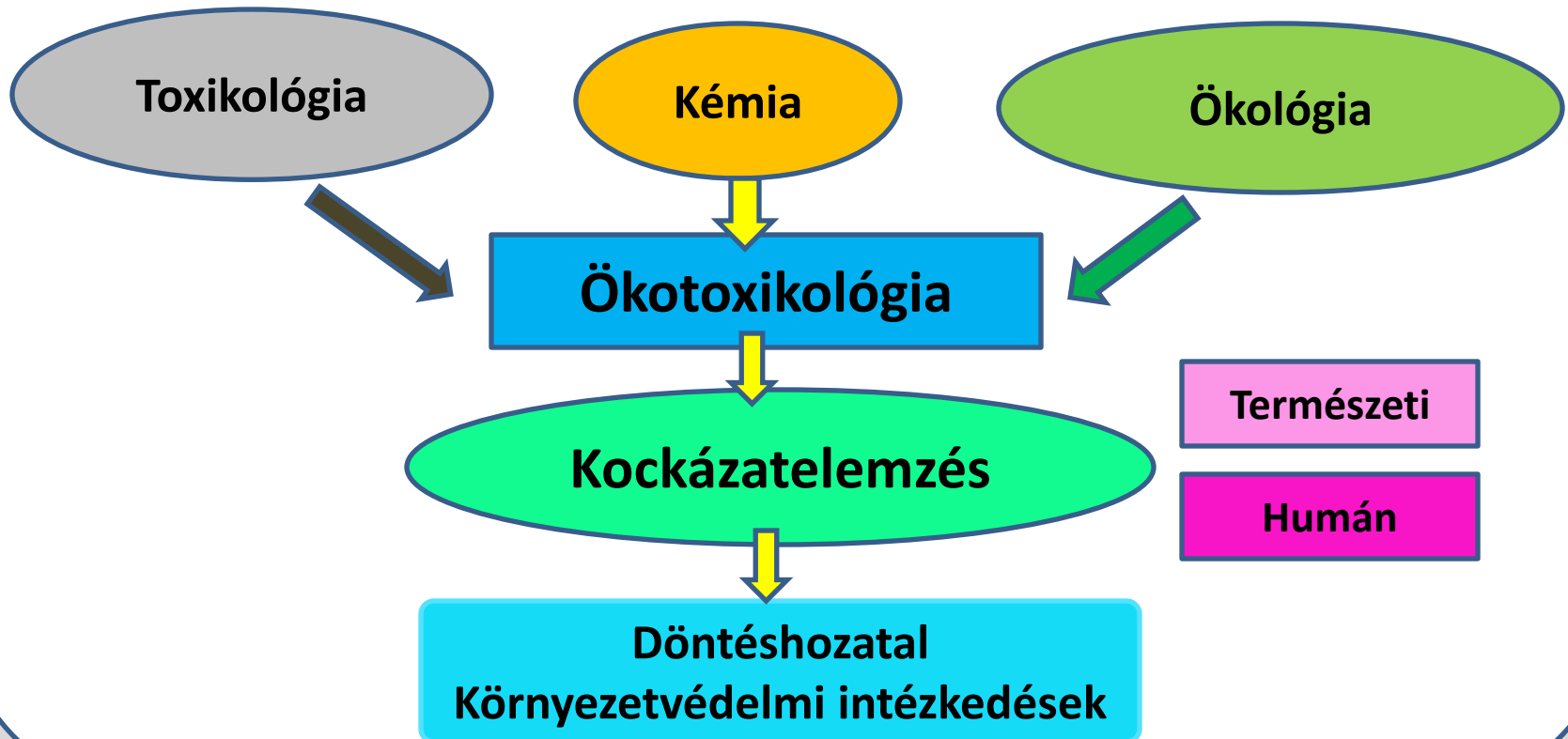
EKF TTK BIOLÓGIAI INTÉZET

Ökotoxikológia és környezetvédelem (előadás)

**Alkalmazható természettudományok oktatása a tudásalapú társadalomban –
TÁMOP-4.1.2.A/1-11/1-2011-0038**

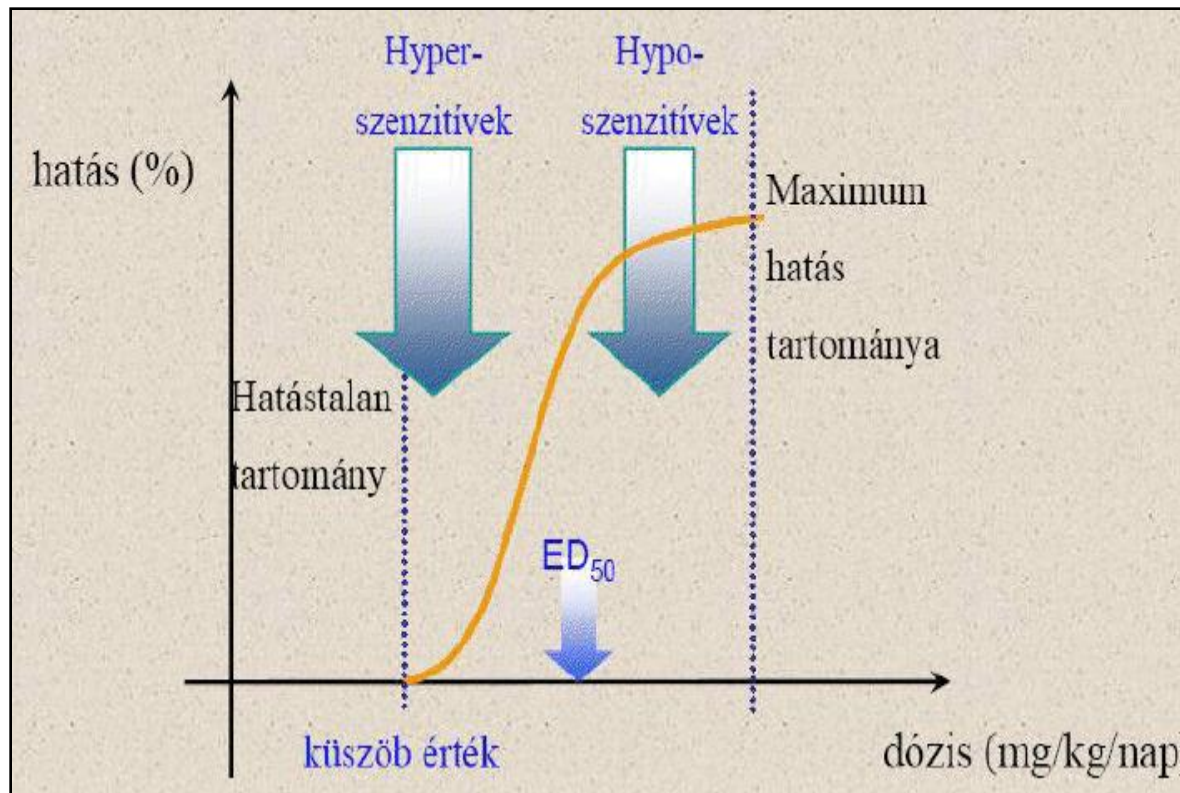
Ökotoxikológia és környezetvédelem

- 1. Ökotoxikológia helye és szerepe a toxikológián belül:** ökotoxikológiai kutatások nemzetközi és hazai helyzetének elemzése, összefüggések az ökotoxikológiai kutatások eredményei és a környezetvédelmi intézkedések között, döntéshozatali mechanizmusok.

Ökotoxikológia és környezetvédelem

2. **Toxikológiai és ökotoxikológiai alapfogalmak:** toxikus hatást befolyásoló tényezők - dózis, hatásidőtartam, expozíció módjának, expozíciós utaknak és az alkalmazott teszt-szervezeteknek a szerepe a mérgező hatás kialakulásában, biológiai hozzáférhetőség, tesztelés végpontjai.

Ökotoxikológia és környezetvédelem

3. Ökotoxikológiai teszt-szervezetek, elterjedt teszt-módszerek: standardizált tesztekkel szemben támasztott követelmények, az EU-ban elfogadott OECD ajánlások fő irányelvei, teszt-szervezetek kiválasztásának módszerei, teszt eredményeinek matematikai kiértékelése.

Ökotoxikológia és környezetvédelem

4. Legnagyobb kockázatot jelentő ipari és mezőgazdasági szennyező anyagok és környezeti kockázatuk

1. **Arzén**
2. **Ólom**
3. **Higany**
4. **Vinil-klorid**
5. **Benzol**
6. **Poliklórozott bifenilek (PCB)**
7. **Kadmium**
8. **Benzo(a)-pirén**
9. **Poliaromás szénhidrogének (PAH)**
10. **Benzo(b)-fluorantén**
11. **Kloroform**
12. **DDT, P'P'- 1,1,1-trikloro-2,2-bis(p-klorofenil)etán**
13. **Aroclor 1260**
14. **Aroclor 1254**
15. **Triklóroetilén**
16. **Króm (VI)**
17. **Dibenz[a,h]antracén**
18. **Dieldrin**
19. **Hexaklór-butadién**
20. **DDE, P,P' 1,1-dikloro-2,2-bis(klorofenil)-etilén**

Jelmagyarázat:

Fémek

VOC –illékony szerves vegyületek

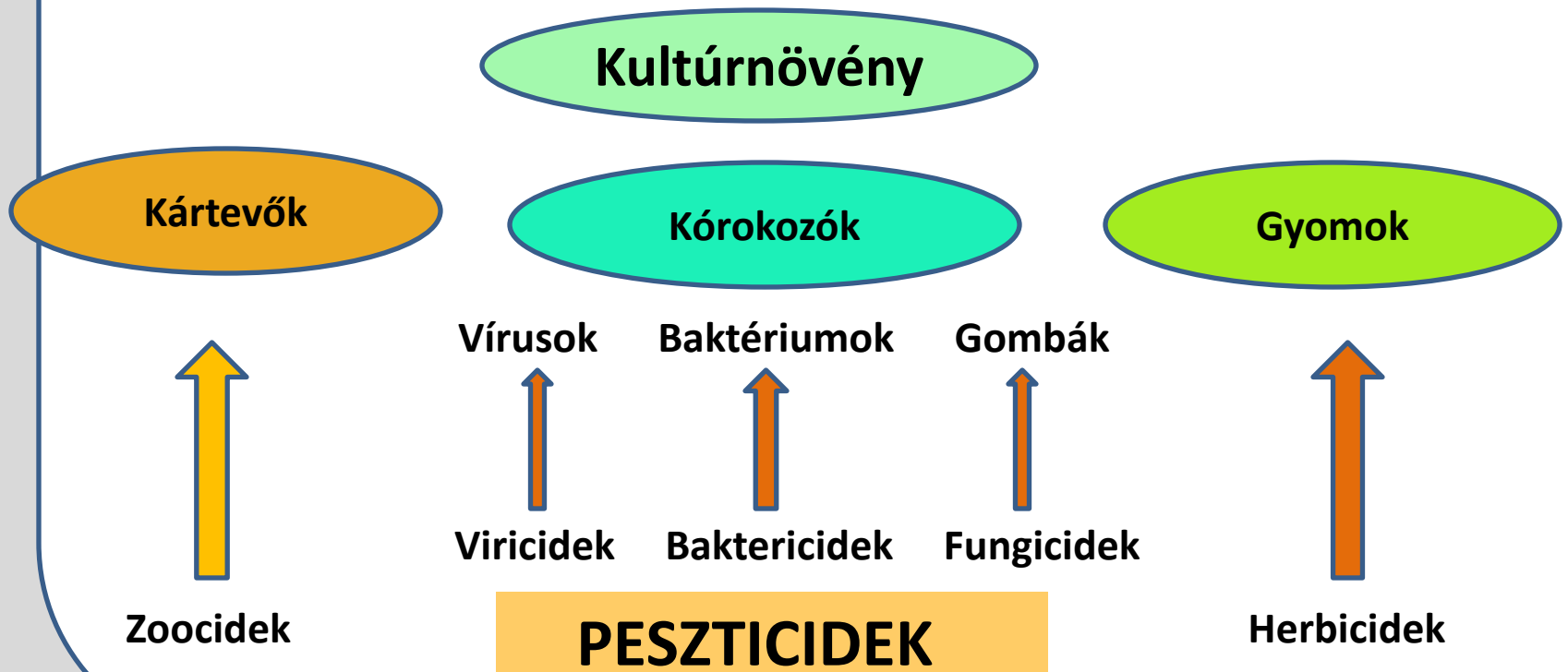
PCB - poliklórozott bifenilek

PAH- policiklusos aromás szénhidrogének

Növényvédőszer

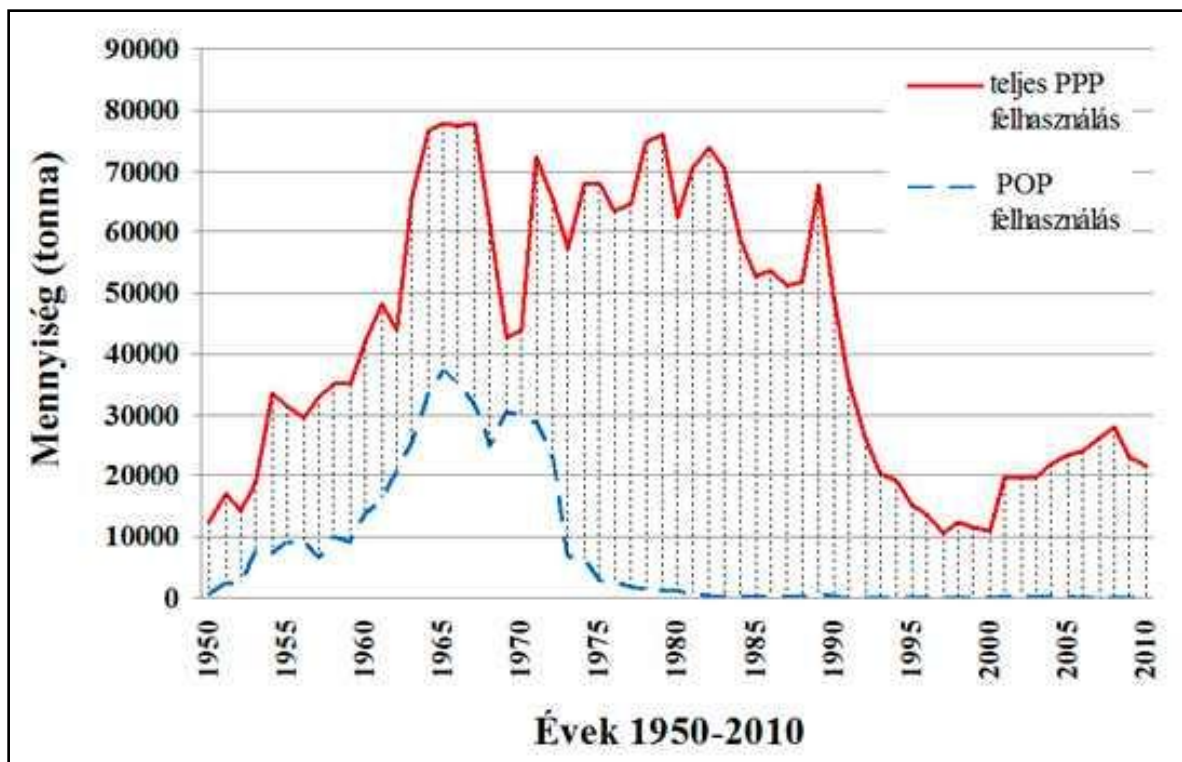
Ökotoxikológia és környezetvédelem

5. Mezőgazdaságban alkalmazott peszticidek: csoportosításuk, növényvédő szer használat strukturális változásai az elmúlt 60 évben, toxicitás, perzisztencia, akkumuláció környezeti hatásai.

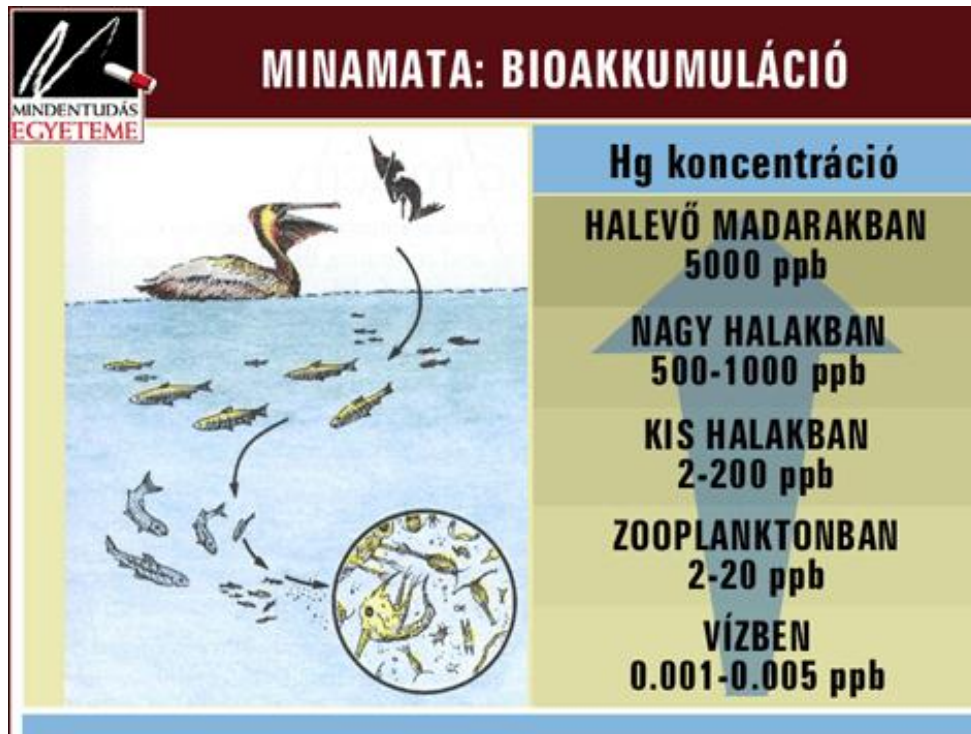
Ökotoxikológia és környezetvédelem

6. Növényvédő szer felhasználás mennyiségi és minőségi megoszlása hazánkban: klórozott szénhidrogén hatóanyagú szerek kémiai szerkezete, környezeti és humánegészségügyi hatásai közti összefüggések, tendenciák elemzése.

Ökotoxikológia és környezetvédelem

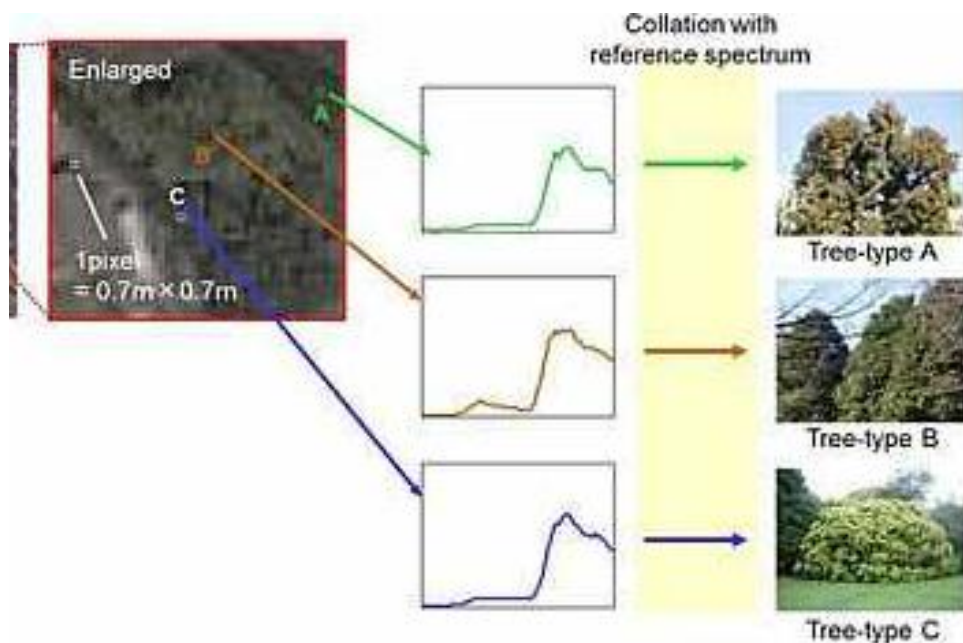
7. **Toxikus anyagok sorsa a környezeti rendszerekben:** bioindikáció, bioakkumuláció, biokoncentráció, biomagnifikáció - meghatározásuk ökoszisztémák szintjén, gyakorlati használhatóságuk kritériumai és korlátai. Biodegradáció mérése, biodegradációs tesztek.

6. Ökotoxikológia és kockázatelemzés

8. Ökotoxikológia és kockázatelemzés: környezeti hatásvizsgálat, vegyi anyagok kockázatának becslése, előrejelzési módszerek szerepe a környezeti katasztrófák megelőzésében, kockázatbecslés matematikai modellezése, RQ és HQ érték meghatározása, korai figyelmeztető rendszerek alkalmazhatósága (biomarkerek, bioszenzorok, bioindikátorok, távérzékelő rendszerek).

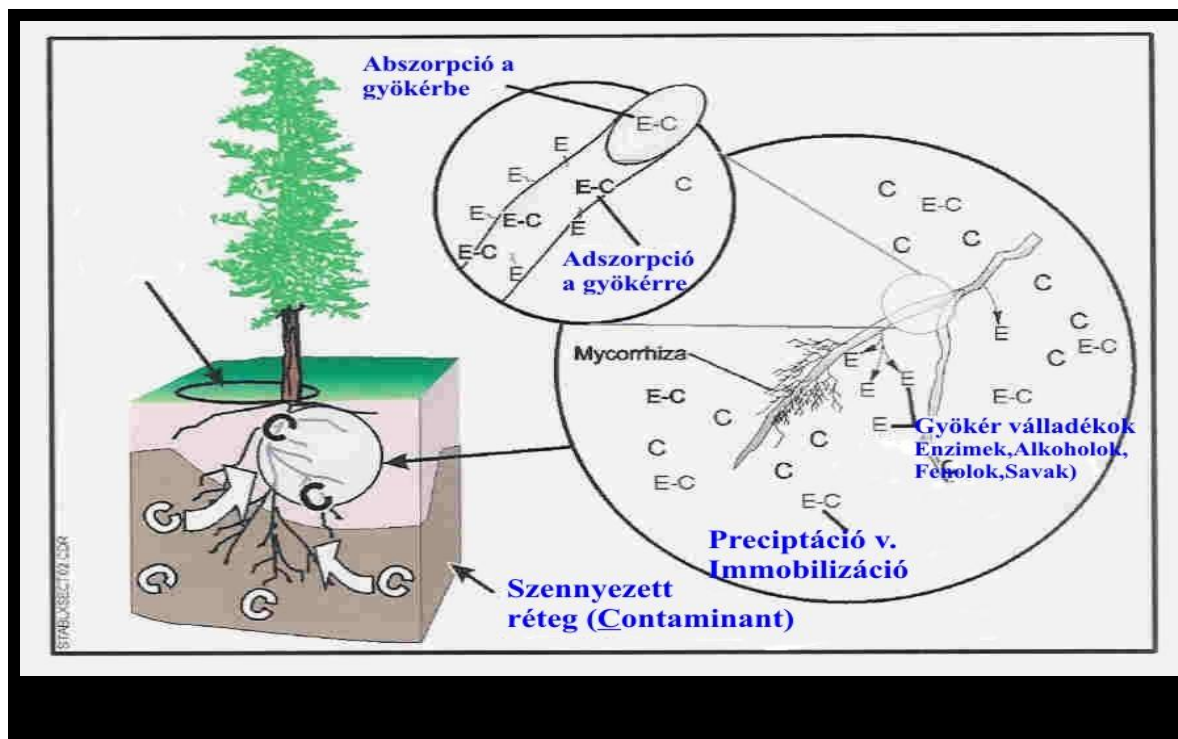
Ökotoxikológia és környezetvédelem

9. Mikrokozmosz, mezokozmosz és szabadföldi kísérletek: releváns környezetvédelmi tisztítási technológiák kidolgozásában való alkalmazhatóságuk, ökoszisztémákban lezajló folyamatok szimulálhatósága.

Ökotoxikológia és környezetvédelem

10. Remediációs és bioremediációs technológiák alkalmazhatósága: szerepük a szennyező anyagok környezeti kockázatának csökkentésében, in situ és ex situ technológiák, fitoremediáció lehetőségei és típusai (fitoextrakció, rizofiltráció, fitostabilizáció, fitodegradáció).

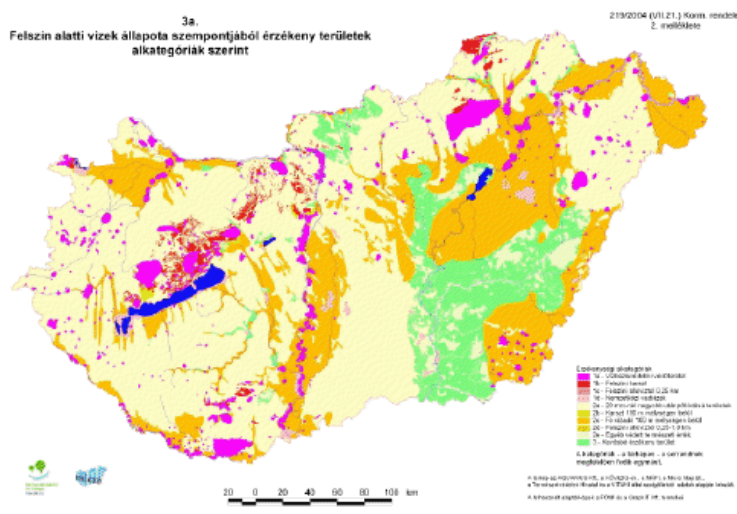

Ökotoxikológia és környezetvédelem

11. Toxikológiai határértékek, hazai és nemzetközi szabványrendszerek: határérték kialakításának jogi szabályozása, határértékképzés rendszere, kémiai anyagok engedélyeztetési eljárásai, termésmnövelő anyagok és növényvédő szerek engedélyeztetése. Állatgyógyászati szerek engedélyeztetési eljárása.

Magyarország szennyeződéserzékenységi térképe Az érzékenységi kategória szerint eltérő korlátozás - 219/2004-es Kormányrendelet

3a.
Felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny területek
alkategóriák szerint

Fokozottan szennyeződéserzékeny területek

- kiemelt természetvédelmi területek
- állóvizek 250 m-es parti sávja
- nyílt karsztos területek
- vízbázisok védőterületei

Szennyeződéserzékeny területek

- egyéb természetvédelmi területek
- állóvizek parti sávja 250-500 m között
- porózus fő vízadó képződmény vagy karsztos vízadó 100 m-nél vékonyabb fedő alatt

- a sokévi átlagos többletbeszivárgás > 20 mm/év

Kevésbé érzékeny területek

Köszönöm megtisztelő figyelmeteket!